

Goede samenwerking verhoogt slagings

Ferry Brabander (links): "Na het weghangen raken we de rozen niet meer aan tot na het bossen. Dat bespaart tenminste 2 seconden per roos in vergelijking met de traditionele manier van knippen."

De afdeling Technologie van LTO-Groeiservice ondersteunt telers op het gebied van product- en procesinnovaties, zodat hun kostprijs omlaag kan. Innovatieadviseur Ben Veldhoven helpt ondernemers om de valkuilen in dergelijke projecten te overwinnen. Aan de hand van een praktijkvoorbeeld vertelt hij hoe ze tuinders ondersteunen op het gebied van product en procesinnovaties.

TEKST EN BEELD: HARRY STIJGER

In 2004 is op rozenkwekerij De Singel van de broers Ferry, Hans en Jeroen Brabander in Berkel en Rodenrijs een intern transportsysteem ontwikkeld. Dit is gebeurd in samenwerking met rozenkwekerij Marjoland en intern transportspecialist De Wilgengroep uit Groot-Ammer.

Het Flower Supply Sytem is de verbinding tussen de oogstplek van het mobiele teeltsysteem (HAWE) en de verwerking met de sorteer- en bosmachine (Aweta). Een medewerker hangt de geoogste roos direct in een stilhangende haak, die deze via de hoofd baan naar de bedrijfsruimte transporteert. Kort na de oogst zijn de rozen al in de sorteerruimte. In vergelij-

king met het traditionele bossen heeft deze manier van werken duidelijke voordelen: geen beschadiging van het product en de rozen worden snel verwerkt, waardoor de kwaliteit behouden blijft.

Ondersteuning innovatieproject

LTO Groeiservice heeft onder andere ondersteuning geleverd bij het opstellen van het projectplan, bij het indienen van de subsidieaanvraag en geholpen om de samenwerking tussen de partijen zo sterk mogelijk te maken. Volgens innovatieadviseur Ben Veldhoven moet een goed projectplan concrete doelen bevatten. Bij het Flower Supply System waren de eisen:

- een minimaal aantal rozen kunnen verwerken;
- schokvrij bewegen van de lijn;
- onbeschadigd afleveren van de rozen;
- de rozen moeten binnen 2 minuten in de bedrijfsruimte zijn;
- uitbreidingspotentieel hebben;
- een maximaal aantal steringen per jaar.

Het systeem moest bovendien meer mogelijkheden hebben dan de bestaande inhang- en transportsystemen.

Veldhoven: "Met de telers hebben we de kerngegevens goed op papier gezet. De leveranciers behouden graag de nodige speelruimte, maar wij streven vooral naar concrete en heldere afspraken. Een goede

kans innovatieve projecten

voorbereiding is de basis voor een goed afnameprotocol en vaak 90% van het succes later." De ontwikkeling van het Flower Supply System heeft ondersteuning gekregen van het Technologiefonds Tuinbouw.

Belangrijkste eisen aan systeem

De broers Brabander hebben 4 ha mobiele, belichte teelt (11.000 lux) van de rozen-cultivar Passion. Zij hebben ook hun eisen aan het logistieke systeem kenbaar gemaakt. Zo moest het modulair op te bouwen zijn. Dit is gerealiseerd met een invoerstation, een hoofdbaan en een uitvoerstation. Alle drie deze onderdelen zijn uitwisselbaar.

De broers vonden vooral de verwerkingscapaciteit van het systeem belangrijk en de mogelijkheid tot bufferen. Daardoor kan de aanvoer van de rozen groter zijn dan de sorteerder op dat moment kan verwerken. Een ander belangrijk punt was het knippen en direct weghangen van de roos in de haken. Dit is goeddeels gelukt. Alleen bij een productiepiek moeten de knippers soms even wachten op een haak en eerst 'in de hand knippen'. Ferry Brabander geeft aan dat ze bij de berekeningen zijn uitgegaan van 250 takken/m²/jaar. Door het grotere aantal planten verwacht hij 280 stuks te kunnen oogsten en op termijn 290 stuks. De veertig extra takken op jaarbasis zijn in totaal 1,6 miljoen takken extra takken. "Al die takken moeten wel door het systeem heen. Dit hebben we opgelost door meer haken in de buffer te hangen. Bovendien heeft Aweta de snelheid van de sorteer- en bosmachine verhoogd."

Nieuwe ideeën

Bij het ontwerp van het Flower Supply System is uitgegaan van twee keer per dag knippen. Toen het systeem goed draaide, zijn de gebroeders gaan rekenen. Ze constateerden toen dat het mogelijk en goedkoper was om maar één keer per dag te oogsten.

"Omdat we nu één keer per dag knippen, is zo'n twintig procent rauw. Die rozen zetten we in waterbakken. De volgende dag sorteren en bossen we deze rozen. De Wilgengroep ontwikkelt nu een magazijn om deze rozen tijdelijk te bufferen. Dat magazijn wordt de volgende morgen als eerste aan de sorteermachine gezet en

lost de rozen automatisch. Ook dit scheelt weer arbeid."

Per roos 2 seconden besparen

De broers zijn vorig jaar op een arbeidsbehoefte van 1,1 manuur/m² uitgekomen, inclusief alle managementuren. De traditionele teelt vergt jaarlijks 1,3 tot 1,4 uur/m². Ferry Brabander geeft aan dat ze het systeem steeds beter gaan beheersen. Hij verwacht dit jaar op 1 uur/m² uit te komen. En als aan het eind van het jaar het magazijn is geïnstalleerd, dan bespaart dat weer twee man en kan het gemiddelde volgens hem naar 0,9 uur/m²/jaar.

Het gaat de broers niet alleen om de productie, maar ook om de kwaliteit. "Dit waarderen kopers aan de veiling, waardoor we een hogere middenprijs hebben. Deze cijfers zouden we zeker niet halen zonder dit systeem."

Na het knippen en weghangen wordt de roos niet meer aangeraakt tot na het sorteren en het bossen. Ferry Brabander: "Dit bespaart tenminste 2 seconden per roos in vergelijking met rozen die op traditionele wijze worden geknipt. Door het mobiele systeem hebben we voordeel van een beter bereikbaar knippunt. We hoeven niet te zoeken bij het knippen. We verwachten dat het gewas daardoor langer mee kan."

Kosten logistiek systeem

Het systeem kost 14 tot 17 euro/m², afhankelijk van de gevraagde capaciteit en inrichting van de tuin. Voor de terugverdiendtijd is uitgegaan van drie jaar en dat is volgens de rozenteler haalbaar.

Volgens Veldhoven is het van belang om snel af te schrijven omdat de nieuwe ontwikkelingen snel gaan.

De broers hebben eerst goed gekeken naar bestaande systemen. Bij andere systemen zagen ze teveel haken en ogen voor de situatie op hun eigen rozenkwekerij. Bij het Aweta-systeem vonden ze dat het aantal shuttles te snel vol was, waardoor er waterbakken de kas in moesten om de laatste 2 secties te ontlasten. Bij het Jamafa-systeem was de verwerking van 5000 stuks/uur te laag.

Door punt voor punt het opgestelde protocol af te werken, voldoet het systeem met een capaciteit van ruim 10.000 stuks aan alle gestelde eisen.

Ben Veldhoven: "Een goed plan is de basis voor een goede samenwerking."

Uitstekende samenwerking

Veldhoven: "Een goed plan is de basis voor een goede samenwerking. Dat plan moet tijdens het proces groeien. De samenwerking gaan de telers en de leverancier voor een lange tijd aan, dus moet er vertrouwen zijn. "Als adviseur houd ik in de gaten of de samenwerking goed tot stand komt en ik controleer ook regelmatig de voordeelingen van De Wilgengroep. Daarbij ligt de focus op continu verbeteren."

Volgens Veldhoven is dit een goed voorbeeld hoe een innovatie tot stand kan komen. Belangrijk daarbij is dat het tussen de mensen klikt. "Dit technisch ingewikkelde en complexe systeem was geen eenvoudig project. Mee dankzij het advies en de begeleiding van de afdeling Technologie van LTO Groeiservice is het goed gelopen", besluit Ferry Brabander.

Het Flower Supply System, een samenwerkingsverband tussen twee rozentelers en een technisch bedrijf, is een voorbeeld van een geslaagd innovatieproject. De uitstekende samenwerking tussen de partners is bepalend voor het succes. LTO Groeiservice heeft de betrokken ondernemers met raad en daad bijgestaan om de valkuilen in dergelijke projecten te overwinnen.

SAMENVATTING